Adventstidens farge

Lilla er en farge vi lener oss til i ventetiden fram mot jul. Men hva mer vet du om lilla?

Av ifi.no

Til neste år er lilla en av de store trendene.

Men hver gang før jul – er lilla uansett i skuddet!

Advent, de siste fire ukene før jul, pynter vi med adventsstaker, lilla lys og servietter.

Vestlig kristendom har lilla som den liturgiske fargen i advent og i fasten, i feiringen av Jesu fødsel og tiden for bot og sorg.

Til advent er derfor lillafargen det riktige valget.

En rik historie

Hovedfargestoffet i antikken var purpur, som er et sekret fra purpursneglen (murex) som lever i Middelhavet.

Purpur er et lilla fargestoff, og var en kostbar handelsvare.

Under farging av tøy med purpur fikk man, ifølge den katolske kirke, ulike farger alt etter hvor mye av det dyre fargestoffet man brukte og hvor ofte man dyppet tøyet i purpursaften. Det enkleste tøyet ble rosa,

deretter fiolett og rød/karmin/purpur, og det mest kostbare stoffet ble så å si svart.

Fønikerne som i flere århundre hersket over Middelhavet antas å ha vært først ute med utvinningen av purpurpigmenter fra sjøsnegler. Dette skal ha foregått i byen Tyr, derav fargens første navn «tyrisk purpur». Det er ikke utenkelig at dette navnet og historien igjen har inspirert navn som sykdomsnavnet Tyfus, med sine lilla utslett.

Et statussymbol

Antikke skrifter viser at lilla var verdt sin vekt i gull. Som følge av dette ble den et statussymbol, skriver AkzoNobel i boken «Purple».

Ett gram tyrisk purpur er framstilt av 10.000 sjøsnegler. Det bysantiske riket kontrollerte og subsidierte markedet for tyriske snegler, og innskrenket bruken til farging av silke til de kongelige.

Det engelske uttrykket «Born in the purple» betyr å være adelig eller av fyrstelig slekt. Uttrykket stammer fra den gang purpur ble utvunnet av purpursneglen.

Uttrykket: «To be raised to the purple» betyr å bli utnevnt til kardinal. Det er med andre ord en utbredt oppfattelse av å sammenkoble lilla med det spirituelle og en høyere bevissthet.

Derfor er verdigheten til lillafargen knyttet til både det høyere verdslige og åndelige liv.

Lilla ble tilgjengelig for alle

Den første syntetiske lillafargen ble oppfunnet av William Henry Perkin, en britisk tenåring. Ifølge

Museum of Science & Industry, hadde han som kjemiassistent, fått i oppdrag å forske fram en syntetisk form av kinin, et dyrt naturlig ekstrakt som var etterspurt som en behandling av malaria.

Under påskeferien i 1856 eksperimenterte han med anilin, en fargeløs aromatisk olje som stammer fra steinkulltjære. Forsøket var mislykket, og resulterte i et svart bunnfall. Da Perkin forsøkte å fjerne fargen, så han at løsningen hadde fått lilla i seg.

Året etter leverte Perkin lilla til fargearbeidere som farget silke. Han navngav fargen «mauve» og fargestoffet «mauveine».

En sterk varme og kulde

På et fundamentalt plan sammenfatter lilla, rødfargens stimuli og blåfargens ro. En sterk varme, og en sterk kulde.

Ifølge boken «Purple» sier teoretikere at lilla stimulerer barns fantasi og en artists kreativitet. Mens noen føler at for mye lilla kan gjøre humøret like uforutsigbart som fargen selv.

Et lilla hus kan gi et kaldt og lite inviterende inntrykk. Og den er lite populær som farge på bilen.

Bjerregaard bemerker at de fleste kun kan tåle fargen i små mengder som på bilder, puter og stoler. Til gjengjeld er lilla på en enkel flate god til å fremme vår intuisjon.

Som veggfarge bør man kun bruke en ganske lys og svak fiolett.

Forfatter av «Den nye helhedsfarvelære» Lene Bjerregaard ser på vårt nervesystem som innrettet til å reagere og navigere etter naturen spilleregler. Der naturens faresignaler er en del av vår felles

bevissthet, og er innkodet i underbevisstheten.

Lilla forekommer på en uværshimmel. Dette harmonerer med at fargen har vist å fremme angst og uro hos enkelte, skriver hun.

En farge på «kanten»

Johann Wolfgang von Goethe, en historisk kapasitet på mange områder, også i fargelære, bemerket at lilla rom måtte være «uutholdelig».

Siden lillafargen inneholder like deler av rødt og blått, som har motsatte virkninger på kroppen, tror Bjerregaard at også disse egenskapene til fargen kan fremme uro hos visse mennesker, at kroppen og sinnet blir forvirret av de motstridende beskjedene.

Her gir kineserne den forklaring at lilla står for den høyeste åndelige bevissthet og visdom. Hvis man ikke er tilstrekkelig personlig og åndelig utviklet, er man ikke parat til å motta disse signalene.

Dette betyr lilla

Lilla har blitt koblet med kongeligheter og adel siden antikken. Ordet «lilla» kommer fra fransk «lilas» (syrinfarget) og arabisk «lilak» (blålig).

Mens det engelske ordet «purple» har tatt en annen reise, fra gammelengelsk «purpul» som igjen kommer fra det latinske ordet «purpura» og gresk «porphyra».

Kilder: Språkrådet og «Purple» av AkzoNobel.

For mer informasjon:

Astex

Borge

Fantasi

Flügger

Golvabia

INTAG

Nordsjö

Polyflor

Storeys